

8. 2. 2012

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela obchodního zákoníku s účinností od 1. 1. 2012 - co to znamená v praxi?

Dne 1. 1. 2012 nabyla účinnosti novela Obchodního zákoníku, která přinesla do našeho právního řádu spoustu změn. Jde bezesporu o významný právní počin, ale co tato novela přináší v praxi? Jaký bude její dopad na každodenní život podnikatelů i osob, které s podnikateli běžně přicházejí do styku? Právě na tyto otázky jsem se pokusila odpovědět v následujících řádcích.

Mezi absolutní novinky tohoto zákoníku patří například **pověření obchodním vedením**. Jde o souběh dvou funkcí u jedné konkrétní osoby v rámci jedné společnosti. Jedné funkce na základě pracovní smlouvy a druhé na základě smlouvy o výkonu funkce. Jinými slovy, osoba zaměstnaná v konkrétní společnosti bude moci vykonávat funkci jednatele na základě smlouvy o výkonu funkce, a zároveň např. funkci generálního ředitele společnosti na základě pracovní smlouvy, a to v rámci pověření obchodním vedením. Povinnost takového zaměstnance vykonávat funkci jednatele s péčí řádného hospodáře zůstává pověřením obchodním vedením nedotčena. Do pověření obchodním vedením nelze zahrnout činnosti, které je oprávněn vykonávat pouze statutární orgán (účasť na rozhodování ve společnosti, rozhodování o strategických otázkách obchodního vedení atd.).

Plat zaměstnanců pověřených obchodním vedením vyplývající ze zaměstnaneckého poměru bude stanovován stejným orgánem, který předmětnému členu statutárního orgánu schvaluje i odměnu za výkon funkce (Valná hromada / jediný společník).

Novela Obchodního zákoníku dále **ruší povinnost zakládat do Sbírky listin obchodního rejstříku podpisové vzory** osob oprávněných jednat jménem právnické osoby. Cílem je snížit počet případů, kdy docházelo ke zneužití těchto veřejně přístupných podpisů. Společnosti, které již mají podpisové vzory ve Sbírce listin uloženy, mohou nyní zažádat příslušný obchodní rejstřík o jejich vynětí.

Další změnou, kterou novela Obchodního zákoníku přináší, je **povinnost společností uvádět, jaký je jejich právní vztah k jimi uváděnému sídlu podnikání**. Toto ustanovení by mělo sloužit k vlastníkům dotčených nemovitostí i soudům proti „schránkovým“ firmám, které nejdou dohledat. Jedná se o společnosti, které sice mají na nějakém místě nahlášeno své oficiální sídlo, ale ve skutečnosti je nikdo nedohledá. Tyto společnosti navíc nemají zpravidla žádný majetek ani osobu reálně vykonávající funkci statutárního orgánu a prakticky fungují jen na papíře. Pokud tak podnikatel neprokáže, že má k zapsaným prostorám právní důvod jejich užívání po celou dobu, kdy jsou tyto prostory zapsány jako jeho místo podnikání, může mu hrozit dokonce i zrušení a likvidace

společnosti.

Pod podmínkou, že nedojde k úmyslnému způsobení škody, umožňuje novela **omezit či zcela eliminovat povinnost nahradit škodu**. Toto ustanovení je třeba brát jako speciální ustanovení vůči nadále platnému a účinnému ustanovení § 574 odst. 2 občanského zákoníku. Z tohoto důvodu bude nadále smluvní limitace náhrady škody přípustná pouze v obchodních vztazích, respektive ve vztazích, které se řídí obchodním zákoníkem. V obecných, občanskoprávních vztazích, tak zůstává v platnosti zákaz vzdání se práv, která mohou vzniknout v budoucnu.

Poslední významnou novelizací, kterou bych zde chtěla zmínit, je **změna § 196a ObchZ**. Nově tak bude platit například to, že společnost může poskytnout zajištění osobám uvedeným v odstavcích 1 a 2 jen se souhlasem valné hromady společnosti. Souhlas valné hromady se zajištěním závazku musel být dle právní úpravy platné do 31. 12. 2011 předchozí, což judikatura vykládala jako podmínku platnosti daného právního úkonu. Od nového roku však lze udělit souhlas valné hromady i dodatečně. Souhlas není nadále vyžadován, jde-li o poskytnutí zajištění závazku ovládané osoby ovládající osobou.

Velkou změnou, kterou §196a ObchZ přináší ve svém pátém odstavci, je to, že **znalecký posudek již nebude z právního hlediska nezbytnou součástí** transakcí zahrnujících zajištění závazků mezi spřízněnými osobami. Vypuštěním tohoto ustanovení nedojde k oslabení ochrany společnosti ani jejích společníků, neboť se jedná pouze o zohlednění judikovaného a obecně přijatého výkladu.

Došlo navíc i k zavedení § 196a, odst. 6, která má za cíl odstranění existence dvou odlišných režimů tzv. „**nabytí od nevlastníka**.“ Od 1. 1. 2012 kupující, který koupí majetek, jenž byl prodávajícím nabyt v rozporu s ust. § 196a ObchZ, se stává jeho vlastníkem, byl-li v dobré víře ohledně vlastnického práva prodávajícího, a to bez ohledu na právní režim zcizení majetku (podle občanského nebo obchodního zákoníku).

Mgr. Markéta Vaňasová,
advokátní koncipientka v Schaffer & Partner Legal s.r.o., advokátní kancelář

[Schaffer & Partner Legal, s.r.o., advokátní kancelář](#)

Gallery Myšák
Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1

Tel.: + 420 221 506 300
Fax: + 420 221 506 301
e-mail: info@schaffer-partner.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)